

E-õppe kvaliteedi töörühma seminar

Memo

Toimumise aeg ja koht:	05. - 06. august 2010 Karupesa Hotell (Tehvandi 1A, Otepää)
Osalesid:	Toomas Plank (TÜ), Lehti Pilt (TÜ), Kerli Kusnets (EITSA), Marge Kusmin (TTÜ), Merle Varendi (ITK), Anne Villems (TÜ), Ene Koitla (EITSA), Margus Niitsoo (TÜ)
Memo koostas:	Kerli Kusnets

1. Kvaliteedimärgi protsess

Kvaliteedimärgi taotlemise ajakava

Töörühm vaatas üle ja täiendas kvaliteedimärgi taotlusvoor 2011 ajakava, mille alusel parandati ka kvaliteedimärgi taotlusvoor protsessi skeemi. Kerli ja Merle saavad täiendatud ajakava ja protsessi skeemi töörühmale koos koosoleku memoga.

Arutelu tulemusena otsustati veel üks väike täiendus: organisatsiooni retsensioonis peab olema allkirjastaja e-posti aadress, kellele peab samuti saatma info selle kohta, kas e-kursus on osutunud kvaliteedimärgi vääriliseks (Jüri).

Muudatused dokumentatsioonis ja protsessis ning nendega seotud küsimused

- Kvaliteedimärgi taotlejate tagasiside: Küsimus 6 - milliseid muudatusi on vaja sisse viia protsessi - viia kvaliteedimärgi protsessi sisse täiendus, et õppejõul on õigus (mitte kohustus) vastata (esitada apellatsioon) ekspertide poolt koostatud tagasisidele. Selleks lisab Jüri enne järgmist taotlusvoor õppejõule saadavale tagasisidevormile lisalause: „Kvaliteedimärgi taotlejal on õigus vaidlustada esitatud tagasiside viie tööpäeva jooksul.“

Jüri küsimus: „Mis saab edasi? Kes vaatab üle?“

Töörühma vastus: 11. märtsil, kui saadad kvaliteedimärgi taotluste tulemused, teavitad ühtlasi ka apellatsioonide esitamise võimalusest. Apellatsioonid esitavad taotlejad e-posti teel sulle ja kvaliteedi töörühma vaatab need üle aasta e-kursuse koosoleku raames 21. Märtsil, sealjuures vormistab ka vastused, mis sina taotlejatele e-posti teel vastu saadad.

- Taotleja avalduse täiendus: kursuse vanus (valmimise aasta) koos lühikirjeldusega, millal ja millest alustati e-kursuse tegemist ja kui palju on seda õppeprotsessis kasutatud.

Jüri küsimus: „Kuidas seda täpselt sõnastada?“

Töörühma vastus: Sõnastus „E-kursuse esimene läbiviimine (aasta) koos lühikirjeldusega, millal ja millest alustati e-kursuse tegemist ja kui palju on seda õppeprotsessis kasutatud.“ tuleb lisada taotleja avaldusse.

- Lõpliku otsuse kvaliteedimärgi eraldamise osas teeb kvaliteeditöörühm ekspertide tagasiside põhjal kvaliteedi töörühm ei osale hindamisprotsessis.

Jüri küsimus: „Kas hindajad annavad jah/ei kvaliteedimärgile?“

Töörühma vastus: Jah, hindajad on enne kvaliteedi töörühmale hindamistulemuste esitamist pannud külge ka otsuse selle kohta, kas nende arvates peaks e-kursusele andma kvaliteedimärgi või mitte.

- Eelmisel koosolekul oli arutlusel hindajate hindamise vormis kriteeriumi nr 15 vajalikkus. Kuna see on lähedane kriteeriumiga 9, siis otsustati augustikuu nõupidamisel kaaluda kriteeriumite 15 ja 9 ühitamist.

Töörühma otsus: Kriteeriumid jäävad eraldi ja nende eristamise vajadust selgitatakse hindajate koolitusel. Arutelu käigus leiti, et tehniline teostus ja viidatud õppematerjalide kättesaadavus on sisuliselt erinevad ja see peaks kajastuma ka hindajate vormis. Töörühma liikmed vaatavad 2011. aasta augustis uuesti üle neid kriteeriume puudutavad selgitused juhistes, maatriksis ja käsiraamatus juhul kui on tulnud uuesti sarnast tagasisidet.

Protsessi kirjeldus nende e-kursuste tarvis, mis hakkavad kvaliteedimärki taotlema teistkordselt

Töörühm arutas nõ. lihtmenetluse sisseviimist e-kursustele, mis kandideerivad teistkordselt kvaliteedimärgile. Leiti, et käimasolev protsess on veel liiga vähe aega käigus olnud, et võiks kaaluda lihtmenetluse sisseviimist ja protsessi on ka pidevalt täiendatud, viidud sisse pisimuudatusi. Lisaks otsustati lähtuda põhimõttest, et ka maailmameistril tuleb täita kvalifikatsioonivorm.

Rõhutati veel üle, et e-Õppe Arenduskeskus saadab eraldi e-kirja uue konkursi väljakuulutamisel nendele, kelle kursuste kvaliteedimärgi kehtivus hakkab lõppema (aasta 2008). Muuhulgas tuleks informeerida, et kvaliteedimärk kehtivust ei kaota, aga kvaliteedimärki oleks optimaalne uuendada iga kolme aasta tagant. Merlel on ideid, kuidas see teavitus võiks olla võimalikele kvaliteedimärgi uuendajatele sõnastatud, st et Jüri räägib Merlega kirja sisu enne 4. oktoobril väljasaatmist läbi.

Lisaks otsustati taotleja avaldusse lisada väli: „E-kursusele on omistatud kvaliteedimärk (aasta)“ . (Jüri).

Kvaliteedimärgi töörühm pöörab tähelepanu juhistele, kus õppejõud õpetab mitmes ülikoolis sama kursust ja on neid e-kursusi erinevatel aastatel erineva kooli alt kvaliteedimärgi taotlusvooru esitanud (nt Indrek Meose filosoofia e-kursus). Töörühm otsustas, et kursuse autorile tuleb siiski teade saata selle kohta, milliste kursuste kvaliteedimärk hakkab aeguma.

Kui õppejõud õpetab mitmes ülikoolis sama kursust erinevates õpikeskkondades, siis igale kursusele peabki taotlema eraldi kvaliteedimärgi, kuna kursuse tehnilised teostused võivad olla täiesti erinevad.

2. Õpiobjektide kvaliteet

Millist abimaterjali õpiobjektide kvaliteedi määramiseks on vaja koolidele pakkuda?

Töörühm võttis vastu otsuse tegeleda järgmiselt töörühma koosolekul õpiobjektide kvaliteedi temaatikaga, st millist abimaterjali kvaliteedi määramiseks on vaja koolidele pakkuda. Selleks töötatakse järgmiseks koosolekuks läbi alljärgnevad materjalid:

1. Õpiobjekti kvaliteedinäitajad, mis töötati välja haridustehnoloogide talvekoolis 2009: <http://portaal.e-uni.ee/best/e-oppe-sisutootmine/opiobjektid.pdf>.
2. Hindamismudelid, mis on Heikki ja Juri poolt välja töötatud haridustehnoloogide talvekoolis 2010: <http://tinyurl.com/hindamismudelid>.

Arutelu tulemusena otsustati e-kursuse autori eneseanalüüsi vorm ja juhis eneseanalüüsi vormi

täitmiseks e-kursuse autorile kohanda õpiobjekti hindamiseks. Kohandamisel lähtutakse definitsioonist, et õpiobjekt on terviklik, erinevates õppekontekstides taaskasutatav, õppimist toetav digitaalne ressurss (st õpiobjekt on väike üksus, seotud konkreetse teemaga).

Kerli vormistab e-kursuse autori eneseanalüüsi vormiveebist doc faili töörühmale algmaterjaliks **9. augustil** ja saadab koos ülesandepüstitusega. Töörühma liikmed vaatavad kriteeriumite sõnastused ja selgitused mõlemas dokumendis üle järgmiselt:

- Vajaduste, sihtrühma ning konteksti analüüs (nr 1-4) - Toomas
- Õppeprotsessi kavandamine (nr 5-12) - Marge
- E-kursuse väljatöötamine (nr 13-21) - Lehti
- E-kursuse läbiviimine (nr 22-26) - Anne
- E-kursusele hinnangu andmine (nr 27 - 29) - Merle

Töörühma liikmed saavad täiendatud/parandatud dokumendid **25. augustiks** Kerlile. Kerli paneb kõik parandused ja täiendused kokku ühte dokumenti ning saadab Margusele, kes nende dokumentide alusel hindab oma õpiobjekte. Margus saadab oma testimise tulemused **20. septembriks**.

3. Käsiraamatu täiendamine

Parandused ja täiendused:

- Ene lepib advokaadibürooga kokku Creative Commons'i litsentsitüüpe tutvustava peatüki kirjutamise kvaliteedi käsiraamatusse (see oleks kuuendas peatükis „Kasulik lisainfo“ punkt 6.3). **Tähtaeg 13. september.**
- Leheküljel 19 tuleb lisada Creative Commons'i eestikeelse veebilehekülje aadress (<http://www.creativecommons.ee>) vöörkeelse oma asemele. Samuti tuleb lisada viide litsentsitüüpide kirjeldusele, mis saavad olema käsiraamatus punkt 6.3 (kasulik lisainfo). **Tähtaeg 13. september.**
- Anne lisab käsiraamatusse peatüki 3.2. Olemasolevate materjalide kasutamine. Olemas olevat teksti (repositooriumite kasutamine õppematerjalide valmistamisel) tuleb kohandada järgmiselt:
  - Sissejuhatuseks tuleb kirjutada sellest, et materjali ei pea alati ise looma, vaid saab kasutada ka olemasolevaid materjale (sh õpiobjekte). Lisada tuleb õpiobjekti definitsioon: „Õpiobjekt on terviklik, erinevates õppekontekstides taaskasutatav, õppimist toetav digitaalne ressurss“ (<http://portaal.e-uni.ee/best/e-oppe-sisutootmine/opiobjektid.pdf>).
  - Sissejuhatavasse lõiku tuleb lisada selgitus repositooriumite tähenduse kohta: „õppematerjalide andmebaas“ ja „üldhariduskoolides on rohkem levinud õppematerjalide aida nime all“.
  - Creative Commons'i litsentside juures viitab Anne peatüki 6.3. juurde (kasulik lisainfo; litsentsitüüpide kirjeldused).
  - Selles osas, kus on juttu Waramust, kirjutab Anne koolide asemel üldhariduskoolid ning vaatab/uurib, kas peaks olema ka lisatud infot uue koolielu portaali kohta.
  - Anne küsib Eneliilt, milline oleks hea Kanada näide rahvusvaheliste repositooriumite nimistusse.

Tähtaeg 25. august.

- Margus loeb läbi kvaliteedi käsiraamatu ja lisab teema „õpioskuste kujundamine“ käsiraamatusse peatükki 4.4. (pedagoogiline roll) ning edastab täiendatud versiooni käsiraamatust koos tagasisidega **25. augustil**.
- Kerli vaatab üle Mariti koostatud kvaliteedimarki tutvustava kirjelduse (eesmärk, sihtrühm, protsess) ja vaatab, mis ja kuhu sobiks lisada käsiraamatusse peatükkidesse 5 ja 6. **Tähtaeg 13. September.**

- Merle vaatab üle käsiraamatu peatüki viis ja täiendab seda eneseanalüüsi vormi täitmise seisukohast.

Kõik peale kahe viimase paranduse (Kerli ja Merle parandused) tuleb lõplikud vormistada enne kvaliteedimärgi taotlusvooru avamist.

4. E-kursus – ideest teostuseni

Kursuse ideestiku ja põhiteemade ülevaatamine

Kursuse „Minu e-kursus kvaliteedimärgi vääriliseks“ eesmärk, õpiväljundid ja käsitletavat teemad täiendati arutelu käigus Google docsis. Lehti vormistab kursuse ideestiku hanke vormi ja saadab ülejäänud meeskonnale ülevaatamiseks **25. augustil**. Hanke esitamise tähtaeg on **20. september**. Kursuse töötab välja ja hakkab läbi viima Tartu Ülikool (Lehti). Vajadusel saab Lehti pidada nõu kvaliteeditöörühmaga.

Enesehindamise vormi täitmiseks abistava lühivideo väljatöötamine (stsenaariumi kokkukirjutamine; meeskonna moodustamine)

Töörühm otsustas arutelu tulemusena teha lühivideo asemel enesehindamise vormi täitmiseks taotlejale maatriks (sarnaselt hindajate maatriksile). Kerli vormistab maatriksi põhja (tõstab hindajate maatriksi algmaterjaliks exceli tabelisse) ja saadab kogu töörühmale täiendamiseks **9. augustil**.

Töörühma liikmed vaatavad maatriksi sõnastused üle järgmiselt:

- Vajaduste, sihtrühma ning konteksti analüüs (nr 1-4) - Toomas
- Õppeprotsessi kavandamine (nr 5-12) - Marge
- E-kursuse väljatöötamine (nr 13-21) - Lehti
- E-kursuse läbiviimine (nr 22-26) - Anne
- E-kursusele hinnangu andmine (nr 27 - 29) - Merle

Töörühm esitab oma täiendused ja parandused **25. augustiks**. **26. augustil** Kerli lepib kokku töörühma liikmetega videokoosoleku aja maatriksi ülevaatamiseks ja lõplikuks vormistamiseks (töenäoliselt 36. nädal, so ajavahemikus 6.-10. september).

5. Muud küsimused ja arutelu teemad

TEPE artikli ideestiku ja sisu ülevaatamine

TEPE konverentsi artikli ideestik vaadati töörühma koosolekul üle (Googledocs) ja lepiti kokku järgmine tegevuste järjekord:

- **9. august** Merle vaatab artikli üle ja täiendab jooniseid ning saadab Kerlile.
- **12. august** Kerli saadab tõlgitud artikli Annele täiendamiseks.
- **15. august** Anne saadab täiendatud artikli kogu meeskonnale ülevaatamiseks.
- **25. augustil** saadavad töörühmalikmed oma täiendused.
- **26. augustiks** vaatab Merle kõik esitatud täiendused üle ja esitab artikli Jürile keeleliseks ülevaatamiseks.
- **30. augustil** Jüri saadab artikli tagasi töörühmale.
- **01.september** Anne esitab artikli ära.

TEPE konverents toimub 30. september - 02. oktoober 2010

(<http://eduko.archimedes.ee/tepe2010>). Anne teeb artikli põhjal ettekande **01. oktoobril**.

Teised töörühma liikmed registreerivad ennast konverentsiks võimalikult kiiresti ära, et toetada Anne esinemist kohapeal massi tekitamisega.

Kvaliteedisüsteemi veebilahendus

Kerli ja Maria arutavad esmaspäeval läbi kvaliteediveebiga seotud edasised tegevused ja ajakava. Kvaliteediveebiga seotud koosolekud hakkavad toimuma kvaliteedi töörühma koosolekutest eraldi, kuna seal osaleb inimesi, kes pole kvaliteedi töörühma liikmed.

Juhendi näitlikustamise ideede kaardistamine

Koosolekul lepiti kokku, et Kerli räägib haridustehnoloogide suvekoolis osade haridustehnoloogidega uuesti näitlikustamisest ja moodustab pisikese töögrupi, kes vaatab uuesti üle 2010. aasta kvaliteedimärgi saanud kursused ning otsivad nendest välja võimalikud näited kvaliteedi käsiraamatu jaoks.

Kvaliteedi töörühma järgmine seminar

Kvaliteedi töörühma järgmine seminar on planeeritud esialgu ühepäevane, so 4. november. Kindlasti on vaja arutada koosolekul kahepäevase hindajate koolituse sisu. Vajadusel saab piirduda ka videokoosolekuga (sügisel selgub, kuidas töörühmal liikmetel aega ja võimalust on osalemiseks).

6. Töögrupi seminarile järgnev tegevus

Vastutaja	Tegevus	Tähtaeg
Kerli	Koostab koosoleku memo.	9. august
	Parandab kvaliteedimärgi taotlusvooru ajakava.	9. august
	Vormistab e-kursuse autori eneseanalüüsi vormi alusel algmaterjali, mille alusel töörühma liikmed koostavad alusmaterjali õpiobjektide hindamiseks.	9. august
	Täiendab käsiraamatut (memos punkt 3).	13. september
	Vormistab e-kursuse eneseanalüüsi vormi maatriksi põhja töörühmale.	9. august
	Tõlgib TEPE artikli inglise keelde ja täiendab artiklit.	12. august
	Täiendab TEPE artiklit, mis laekub Anneltil 15. august.	25. august
Merle	Täiendab kvaliteedimärgi taotlusvooru protsessi skeemi.	9. august
	Koostab õpiobjektide analüüsi vormi ja juhised õpiobjekti autorile (memos punkt 2. Õpiobjektide kvaliteet).	25. august
	Täiendab käsiraamatut (memos punkt 3).	?
	Koostab e-kursuse eneseanalüüsi vormi täitmiseks maatriksi (memos punkt 4).	25. august
	Vaatab TEPE artikli üle ja täiendab jooniseid ning saadab Kerlile.	9. august
	Täiendab TEPE artiklit, mis laekub Anneltil 15. august.	25. august
	Vaatab kõik TEPE artikli täiendused üle ja saadab artikli Jürile keeleliseks toimetamiseks.	26. august
Jüri	Lisab organisatsiooni retsensiooni allkirjastaja e-posti aadressi	september
	Lisab taotleja avaldusse: „E-kursuse esimene läbiviimine (aasta) koos lühikirjeldusega, millal ja millest alustati e-kursuse tegemist ja kui palju on seda õppeprotsessis kasutatud.“	september
	Lisab taotleja avaldusse välja „E-kursusele on omistatud kvaliteedimärk (aasta).“	september
	Toimetab TEPE artiklit.	30. august
Toomas	Koostab õpiobjektide analüüsi vormi ja juhised õpiobjekti autorile (memos punkt 2. Õpiobjektide kvaliteet).	25. august
	Koostab e-kursuse eneseanalüüsi vormi täitmiseks maatriksi	25. august

	(memos punkt 4). Täiendab TEPE artiklit, mis laekub Annel 15. august.	25. august
Marge	Koostab õpiobjektide analüüsi vormi ja juhised õpiobjekti autorile (memos punkt 2. Õpiobjektide kvaliteet).	25. august
	Koostab e-kursuse eneseanalüüsi vormi täitmiseks maatriksi (memos punkt 4).	25. august
Lehti	Täiendab TEPE artiklit, mis laekub Annel 15. august.	25. august
	Koostab õpiobjektide analüüsi vormi ja juhised õpiobjekti autorile (memos punkt 2. Õpiobjektide kvaliteet).	25. august
	Lehti vormistab kursuse „Minu e-kursus kvaliteedimärgi vääriliseks“ hanke vormi ja saadab töörühmale ülevaatamiseks	25. august
	Koostab e-kursuse eneseanalüüsi vormi täitmiseks maatriksi (memos punkt 4).	25. august
Anne	Täiendab TEPE artiklit, mis laekub Annel 15. august.	25. august
	Koostab õpiobjektide analüüsi vormi ja juhised õpiobjekti autorile (memos punkt 2. Õpiobjektide kvaliteet).	25. august
	Täiendab käsiraamatut (memos punkt 3).	25. august
	Koostab e-kursuse eneseanalüüsi vormi täitmiseks maatriksi (memos punkt 4).	25. august
	Saadab täiendatud TEPE artikli kogu meeskonnale ülevaatamiseks.	15. august
Margus	Esitab TEPE artikli.	01. september
	Margus hindab õpiobjekte dokumentide „õpiobjekti autori eneseanalüüsi vorm“ ja „juhised eneseanalüüsi vormi täitmiseks“ alusel 30. august - 20. september.	20. september
	Täiendab käsiraamatut (memos punkt 3).	25. august
Ene	Täiendab TEPE artiklit, mis laekub Annel 15. august.	25. august
	Täiendab käsiraamatut (memos punkt 3).	13. september
	Täiendab TEPE artiklit, mis laekub Annel 15. august.	25. august